

DIGITALNI MEDIJI U PREDŠKOLSKOJ DOBI

**Upitajte se “Kako ja koristim medije?”,
jer djeca uče od Vas. Vi ste im najvažniji uzor!**

**Računala, pametni telefoni,
tableti, igraće konzole, televizori
i drugi digitalni uređaji s
pristupom internetu sveprisutni
su u djetetovom okruženju
od samog rođenja**

DJEČJI VRTIĆI DUBROVNIK

biram zdravlje

www.zzjzdnz.hr

Evo još nekoliko znakova koji govore da je dijete prekomjerno izloženo digitalnim medijima i da postoji opasnost za zdravlje i razvoj djeteta:

- **Psihosocijalne posljedice:** dijete ne sudjeluje u obiteljskim aktivnostima. Više vremena provodi za ekranima nego u igri i socijalizaciji s vršnjacima. Preokupirano je sadržajima: stalno priča o onome što radi na digitalnim medijima, o likovima iz igrica ili ih oponaša.
- **Tolerancija:** Količina vremena koju provodi za ekranima je sve veća. Ne može kontrolirati vrijeme koje provodi za ekranima, teško prestaje s aktivnošću u koju je uključeno.
- **Kontrola raspoloženja:** Kad je neraspoloženo ekrani su jedini način koji mu pomažu da se osjeća bolje. Bez njih se ne može zabavit. Nema interesa za druge aktivnosti
- **Simptomi uskraćivanja:** dijete postaje frustrirano, anksiozno ili razdražljivo pri odvajanju od aktivnosti na ekranima.

Primjetite li neki od ovih znakova, potrebno je djelovati. Potražite savjet psihologa, pedijatra ili školskog liječnika.

U predškolskoj dobi grade se temelji odnosa koje će dijete imati prema digitalnim medijima kasnije. Naučite djecu važnosti biranja kvalitetnih sadržaja primjerenih dobi.
UMJESTO EKRANIZMA - RAZVIJAJMO MEDIJSKU PISMENOST KOD DJECE

Dječji mozak prima informacije i razvija se putem podražaja koje dobiva iz okoline (vidom, sluhom, dodirrom, mirisom, okusom). Vrijeme koje dijete provede ispred ekrana je **VRIJEME KOJE NIJE PROVELO** u igri, aktivnostima i socijalnim interakcijama (s obitelji, odraslima i vršnjacima). Te aktivnosti putem osjetila pružaju informacije koje podražuju mozak na stvaranje živčanih veza i sklopova koji su neophodni za razvoj govora, motoričke spretnosti, inteligencije, emocionalni i socijalni razvoj djeteta, te pomažu boljoj komunikaciji različitih dijelova mozga, lakšem učenju i stvaranju novih informacija. Nedostatak tih aktivnosti ugrožava cjelokupni razvoj djeteta i može dovesti do odstupanja u svim razvojnim područjima:

- tjelesnom,
- senzoričkom,
- motoričkom,
- spoznajnom (posebno razvoj pažnje i koncentracije),
- jezično-govornom,
- emocionalnom i
- socijalnom razvoju djeteta

(potražite na <https://www.medijskapismenost.hr> i drugim srodnim stranicama.)

Kod djece koja prekomjerno i neprimjerenom koriste digitalne medije često se nalaze:

Problemi sa spavanjem	Prekomjerna tjelesna težina	Oštećenje vida
Motorički nemir	Lošija motorika i grafomotorika	Teškoće pažnje i koncentracije
Komunikacijske teškoće	Slabije jezične vještine	Teškoće samoregulacije
Stvaranje negativne slike o sebi	Pojava agresivnih ponašanja	Pojava strahova, tjeskobe, uznemirenosti
Slabija interakcija s vršnjacima	Ravnodušnost prema nasilju	Ovisnost.....

Kako pristupiti medijima unutar obitelji?

Preuzmite odgovornost-učinite ekrane nedostupnima: uklonite uređaje iz dječje sobe i zajedničkih aktivnosti (npr. tijekom obroka) te ih izbjegavajte sat vremena prije odlaska na spavanje, ne kupujte djetetu mobilni telefon, mobilni telefon nije igračka.

Odredite pravila korištenja medija i digitalnih uređaja u obitelji

Digitalni mediji se mogu koristiti u dijelu doma gdje su prisutni odrasli, odredite u koje vrijeme, koliko dugo i koje sadržaje dijete smije koristiti. Po mogućnosti odredite obiteljski dan bez digitalnih medija i pravilo gašenja digitalnih medija 1 do 2 sata prije spavanja za sve ukućane. Potrudite se i sami što manje koristiti TV i druge ekrane, posebno mobilni telefon.

Dopustite djeci pristup samo sadržajima prikladnim za dijete.

Razmislite o posljedicama koje određeni sadržaji mogu imati na Vaše dijete. Ako niste sigurni, pitajte stručnjake koji se bave djecom i dječjim razvojem. Kvalitetni edukativni sadržaji bi trebali imati apsolutni prioritet. Kad dijete kaže da mu je dosadno, ponudite mu drugi sadržaj osim digitalnih medija.

Pokažite interes i koristite vrijeme pred ekranom za zajedničko vrijeme

Gledajte sadržaje i igrajte se zajedno. Razgovarajte s djetetom o sadržajima koje gleda i igra. Pomozite mu razumjeti sadržaje i kako ono što vidi nije uvijek istinito i realno.

Naučite više o uslugama, sadržajima, tehnologiji i dobnim ograničenjima

kroz informacije koje olakšavaju odabir zaštite i sadržaja prikladnog za dob djeteta. Napravite vlastitu listu edukativnih sadržaja koji doprinose usvajanju zdravih životnih vještina i navika Vašeg djeteta.

Uključite djecu u kućanske poslove sukladno njegovim mogućnostima– pospremanje svojih igračaka, oblačenje, priprema stola za obrok, pomoć oko pripreme hrane itd.

Provodite vrijeme s djetetom na otvorenom u igri na otvorenom dijete koristi sva svoja osjetila, dozvolite djeci da trče, skaču, vrte se, penju se po stablima, istražuju okolinu....

Omogućite djeci kreativne aktivnosti poput igranje različitim materijalima, crtanje, oblikovanje oblika od plastelina, igranje u pijesku, slaganje kocaka, slagalica i sl. Potičite zanimljive aktivnosti koje potiču različite sposobnosti i vještine djeteta.

Djeca u dobi
2 do 5 godina ne bi
trebala provoditi više od
1 SAT DNEVNO
ISPRED EKRANA
(uključujući sve ekrane
od TV-a do
mobitela).*

*Preporuka Američkog udruženja pedijatara (American Academy of Pediatrics)